

Wrocław, 10 stycznia 2019 r.

dr hab. Dorota Moroń
Instytut Politologii
Uniwersytet Wrocławski

RECENZJA

osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz osiągnięć w zakresie współpracy międzynarodowej dr. Andrzeja Łuczyszyna

I. Podstawa formalnoprawna recenzji

Niniejsza recenzja sporządzona została w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 6 listopada 2018 roku w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dr Andrzeja Łuczyszyna.

Podstawą prawną sporządzenia recenzji jest ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789, tekst ujednolicony ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. z 2011 r., nr 196, poz. 1165) w związku z art. 179 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1669).

II. Sylwetka zawodowa Habilitanta

Dr Andrzej Łuczyszyn jest z wykształcenia magistrem ekonomiki i organizacji produkcji – ukończył studia wyższe na Wydziale Gospodarki Narodowej Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu w 1991 roku. W 1992 roku ukończył dodatkowo Podyplomowe Studium Oficerskie w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii – polityki ekonomicznej uzyskał na Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu w 1999 roku na podstawie rozprawy doktorskiej *Rozwój lokalny w Polsce /studium przypadku/*, której promotorem była dr hab. Kazimiera Wilk. Habilitant ciągle doskonali swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje

biorąc udział w licznych szkoleniach, warsztatach, kursach i innych formach edukacji ustawicznej, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Dr Andrzej Łuczyszyn łączy pracę naukowo-dydaktyczną z pracą poza sektorem szkolnictwa wyższego. Od 1991 roku pracuje w Policji, przechodząc przez kolejne szczeble kariery. Aktualnie posiada stopień inspektora i pełni funkcję Zastępcy Komendanta Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu. Od roku 2002 pracuje na uczelniach wyższych – w latach 2002-2012 w Wyższej Szkole Zarządzania i Finansów we Wrocławiu, zaś od 2012 roku w Wyższej Szkole Bankowej.

Od uzyskania stopnia naukowego doktora do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego dr Andrzej Łuczyszyn opublikował w sumie ponad osiemdziesiąt prac naukowych. Są to zarówno monografie, artykuły w czasopismach naukowych, jak i rozdziały w monografiach oraz pracach zbiorowych. Do tego dochodzą liczne wystąpienia na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Ilościowo zatem można te osiągnięcia uznać za wystarczające, by móc ocenić całościowo dorobek habilitacyjny.

Dominującym tematem badawczym w dorobku Habilitanta jest problematyka rozwoju lokalnego i regionalnego. Zainteresowania Habilitanta tymi zagadnieniami dostrzec można już w okresie przygotowywania rozprawy doktorskiej, która dotyczyła rozwoju lokalnego w Polsce. Dr Andrzej Łuczyszyn zajmuje się więc wskazaną problematyką od ponad 20 lat, opublikował w tym obszarze kilkadziesiąt recenzowanych publikacji naukowych, w tym dwie monografie. Przedstawiony do oceny dorobek naukowy wyraźnie wskazuje, że Habilitanta cechuje konsekwencja w rozwoju głównego nurtu zainteresowań, jakim jest rozwój lokalny i regionalny. Nie oznacza to jednak, że ograniczał się wyłącznie do tej problematyki, w swojej pracy naukowo-badawczej podejmował także inne istotne tematy.

III. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych

1. Ocena osiągnięcia naukowego – cyklu publikacji powiązanych tematycznie: *Rozwój lokalny i regionalny u progu XX wieku. Doświadczenia i perspektywy*

Jako osiągnięcie naukowe zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789, tekst ujednoczony ze zm.) Habilitant przedstawił cykl publikacji powiązanych tematycznie: *Rozwój lokalny i regionalny u progu XX wieku. Doświadczenia i perspektywy*.

W tytule cyklu Habilitant wskazuje, iż dotyczą one rozwoju lokalnego i regionalnego u progu XX wieku. Jednocześnie analiza zawartości publikacji wchodzących w skład cyklu wyraźnie wskazuje, że dotyczy on rozwoju lokalnego i regionalnego u progu XXI wieku. Uznaję więc, iż Habilitant popełnił omyłkę w tytule osiągnięcia naukowego i analizuję osiągnięcie uznając za właściwy tytuł ***Rozwój lokalny i regionalny u progu XXI wieku. Doświadczenia i perspektywy.*** Ze względu na fakt, że ów błąd w tytule osiągnięcia jest przez Habilitanta systematycznie powielany w autoreferacie, wykazie opublikowanych prac naukowych oraz opisie materiałów uważam, że Habilitant powinien sprostować tytuł osiągnięcia naukowego i tym samym wnioskuję o zaproszenie Habilitanta na rozmowę z komisją habilitacyjną zgodnie z art. 18a ust. 10 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789, tekst ujednolicony ze zm.).

W *Autoreferacie*, na s. 20, Habilitant wskazuje na monografię *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach* jako na osiągnięcie habilitacyjne, ale uznaję to również za pomyłkę i oceniam przedstawiony na początku autoreferatu cykl publikacji.

Postępowanie habilitacyjne prowadzone jest w określonej dziedzinie i dyscyplinie naukowej, a ocena osiągnięcia naukowego powinna uwzględniać wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej. Zgodnie z wnioskiem dr. Andrzeja Łuczyszyna z dnia 1 sierpnia 2018 roku do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce, jak i decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 6 listopada 2018 roku w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dr Andrzeja Łuczyszyna w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce, rozpatruję wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki o polityce. Jednocześnie sam Habilitant w *Autoreferacie*, na s. 49, wskazuje, że „Dorobek ten stanowi trzon teoretyczny i empiryczny moich badań, z jednej strony uprawianej bardzo szeroko ekonomii, a z drugiej, w miarę postępu prac badawczych, mocno osadzony w socjologii systemów bezpieczeństwa państwa”, deklaruje: „Biorąc powyższe pod uwagę, uważam, że spełniam wszystkie warunki ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk politologicznych i ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, subdyscyplinie ekonomika bezpieczeństwa, specjalność gospodarka przestrzenna, gospodarka

regionalna i bezpieczeństwo wewnętrzne” i kończy następującą konkluzją: „Stoję na stanowisku, że cały czas wnoszę oryginalny wkład w rozwój dyscyplin: ekonomia i socjologia”.

Habilitant w *Autoreferacie* kładzie duży nacisk na interdyscyplinarność swoich badań i łączenie wątków z zakresu ekonomii, socjologii, politologii czy bezpieczeństwa (m.in. na s. 10, 18, 34-35, 39). Uważam jednak, że mocniej akcentuje przynależność swojego dorobku do ekonomii (ewentualnie socjologii) niż nauk o polityce. Z pewnością dorobek dr. Andrzeja Łuczyszyna ma charakter interdyscyplinarny, jednak to sam Habilitant musi być świadomy i pewny, w jakiej dyscyplinie naukowej jako głównej lokuje swój dorobek naukowy i w jakiej dyscyplinie wnosi o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego, co mam nadzieję wyjaśni postulowana wcześniej rozmowa Habilitanta z komisją habilitacyjną.

Wskazane potknięcia są najważniejszymi, ale nie jedynymi, które odnotować można w dokumentacji przedstawionej przez dr. Andrzeja Łuczyszyna. Habilitant zdecydowanie nie dochował należytej staranności w przygotowaniu materiałów, które są podstawą oceny dorobku. W swoim *Autoreferacie*, omawiając cykl publikacji powiązanych tematycznie i wskazując na realizację celów badawczych, Habilitant odwołuje się do publikacji nieuwzględnionych w cyklu, co utrudnia zrozumienie zamysłu Autora w zakresie konstrukcji cyklu publikacji. Z kolei w *Wykazie opublikowanych prac naukowych* te same publikacje wskazywane są jako wchodzące w skład osiągnięcia naukowego i stanowiące inne opublikowane prace naukowe.

Zaprezentowany jako osiągnięcie naukowe cykl publikacji powiązanych tematycznie tworzy szesnaście publikacji, w tym dwie monografie, jeden rozdział w monografii oraz trzynaście artykułów w czasopismach naukowych. Zostały one opublikowane w latach 2008-2017. Publikacje są powiązane tematycznie, ale jednocześnie zróżnicowane, analizują odmienne wymiary i aspekty rozwoju lokalnego i regionalnego, często jednak powielają prezentowane zagadnienia.

Habilitant określił swój główny cel badań jako identyfikację nowych uwarunkowań lokalnych przestrzeni społeczno-ekonomicznych i ich polityk społeczno-gospodarczych, występujących w szczególności na peryferiach, w kontekście pobudzania wzrostu i lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Cel ogólny cyklu publikacji uszczegółowił poprzez określenie pięciu celów operacyjnych, dotyczących:

- Roli i funkcji samorządu terytorialnego w kształtowaniu rozwoju lokalnego poprzez właściwe dobrane instrumentarium inicjowania środowiska innowacyjnego i konkurencyjnego;
- Znaczenia spójności wertykalnej i horyzontalnej lokalnych i ponadlokalnych polityk rozwoju;
- Ukazania metropolizacji przestrzeni jako procesu stymulującego rozwój lokalny;
- Charakterystyki działania gospodarczego w strukturach sieciowych i jego oddziaływania na ośrodki peryferyjne;
- Rozpoznania nowych obszarów rozwoju lokalnego (*Autoreferat, s. 7*).

Wyodrębnił również pięć obszarów badań, które realizują założone cele. Do tych obszarów należą:

- Endogeniczna koncepcja rozwoju lokalnego i jego współczesny wymiar w kontekście charakterystyki podmiotowej samorządu terytorialnego, oraz lokalna i ponadlokalna polityki rozwoju;
- Możliwości finansowania rozwoju lokalnego;
- Gospodarka przestrzenna i planowania społeczno-gospodarcze;
- Analiza relacji pomiędzy obrzeżami obszarów metropolitalnych centralnym (miastem);
- Bezpieczeństwo jako najistotniejszy czynnik rozwoju lokalnego (*Autoreferat, s. 7-8*).

Realizacji tych celów badawczych i prezentacji wyników należących do wskazanych obszarów badawczych podjął się Habilitant w szesnastu publikacjach, w tym dwóch monografiach. Publikacje te mają w dużej części charakter wieloaspektowy i odnoszą się jednocześnie do kilku obszarów badań, realizując przy tym kilka postawionych celów badawczych. Szczególnie, co zrozumiałe, dotyczy to monografii. Nie wszystkie opracowania wnoszą jednak jakikolwiek wkład w realizację celu badawczego. Dotyczy to artykułów: *Integracja europejska w warunkach niestabilności finansowej – elementy wybrane* oraz *Lokalna przestrzeń publiczna w gospodarce kreatywnej, The impact of globalization on the local economic sector – selected aspects*. Uważam, że ich włączenie do cyklu publikacji nie było zasadne.

Dokonując merytorycznej oceny osiągnięcia naukowego dr. Andrzeja Łuczyszyna należy zwrócić uwagę na zalety prezentowanego cyklu publikacji. Habilitant konsekwentnie prowadził prace badawcze zaprezentowane jako osiągnięcie habilitacyjne, sformułował cel

główny oraz pięć celów operacyjnych, które – w mniejszym lub większym zakresie – zrealizował prowadząc badania w pięciu wskazanych już obszarach. Pozytywnie ocenić należy następujące aspekty dorobku Habilitanta:

- Podjęcie wieloaspektowej analizy roli władz lokalnych w projektowaniu i realizacji polityki rozwoju lokalnego – w tym szczególnie w odniesieniu do zarządzania strategicznego, wpływu czynników wewnętrznych i zewnętrznych na rozwój lokalny (w tym m.in. globalizacji, recesji gospodarczej oraz polityki UE w tym zakresie) i konieczność ich uwzględnienia w realizacji działań przez samorzady, politycznego układu sił w samorządach, różnorodnych interesów i ich wpływu na podejmowanie decyzji, patologii i dysfunkcji funkcjonowania samorządów na poziomie lokalnym (zawarte w publikacjach: *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*, *Wybrane aspekty rozwoju lokalnego (ujęcie metodologiczne)*, *Local development in the conditions of crisis (chosen aspects)*, *New challenges in a local development*, *Local Development in Conditions of Global Economic Instability*, *Zagrożenia dla rozwoju lokalnego – elementy wybrane*, *Niepewność w rozwoju lokalnym – wybrane elementy*, *The impact of globalization on the local economic sector – selected aspects*, *Aspekty lokalne gospodarki opartej na wiedzy – wybrane zagadnienia*, *Innovation as a determinant of socio-economic development in the New Economy*).
- Analizę zarządzania publicznego na poziomie samorządowym, szczególnie w odniesieniu do samorządów lokalnych, przy zastosowaniu szerokiego ujęcia zarządzania publicznego, a więc nie tylko w odniesieniu do zarządzania organizacjami publicznymi, ale całościowego zawiadywania sprawami publicznymi, nie tylko w zakresie bezpośredniego zaspokajania potrzeb obywateli, ale przy zwróceniu uwagi na wdrażanie różnorodnych rozwiązań instytucjonalnych włączających sektor prywatny i pozarządowy w realizację zadań publicznych (zawarte w monografii *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach* oraz artykułach: *Local development in the conditions of crisis (chosen aspects)*, *New Challenges in a local development*, *Zagrożenia dla rozwoju lokalnego – elementy wybrane*, *Niepewność w rozwoju lokalnym – wybrane elementy*).
- Badania nad rozwojem lokalnych peryferyjnych ośrodków na obszarach metropolitalnych – w odniesieniu do specyfiki ośrodków peryferyjnych oraz znaczenia

dużych miast jako obszarów oddziaływania na ośrodki peryferyjne. Walorem analiz jest odniesienie do studium przypadku, którym stał się Dolny Śląsk, Wrocław jako duże miasto oraz powiat milicki jako ośrodek peryferyjny (zawarte w monografii *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach* oraz artykule *Rozwój peryferii w warunkach metropolizacji przestrzeni i gospodarki opartej na wiedzy-wybrane elementy*).

- Badania nad bezpieczeństwem jako istotnym czynnikiem rozwoju regionalnego i celem polityki regionalnej – przy uwzględnieniu różnych aspektów bezpieczeństwa, szczególnie bezpieczeństwa informacyjnego czy społecznego oraz analiz przestępczości i bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym (zawarte w monografii *Bezpieczeństwo państwa a rozwój społeczno-gospodarczy. Aspekt regionalny i lokalny* oraz artykułach: *Bezpieczeństwo wewnętrzne jako element bezpieczeństwa państwa i czynnik stabilizujący procesy rozwoju społeczno-gospodarczego – ujęcie regionalne i lokalne* i *Miasta jako miejsca kumulacji przestępczości*).

Należy wskazać, iż luki w badaniach w przedstawionych powyżej obszarach nie zostały wypełnione poprzez działania badawcze dr. Andrzeja Łuczyszyna, choćby z tego powodu, że złożoność i dynamizm tych zjawisk, w mojej ocenie, na to nie pozwala. Jednak sam fakt podjęcia tej próby jest zaletą dorobku Habilitanta.

Niezbędne jest wskazanie na liczne mankamenty osiągnięcia habilitacyjnego. Do najistotniejszych należy zaliczyć:

- Duży zakres deskryptywności w publikacjach stanowiących osiągnięcie habilitacyjne. Dr Andrzej Łuczyszyn zajmuje się głównie opisem, przytacza definicje, klasyfikacje czy dane statystyczne, w znacząco mniejszym zakresie analizuje, łączy fakty, dyskutuje z różnymi poglądami i stanowiskami, wyciąga wnioski, proponuje własne koncepcje czy rozwiązania problemów. Opisywane treści mogłyby zostać wykorzystane do pogłębionych analiz, często jednak pozostają wyłącznie opisem, który nie wiadomo czemu służy (np. rozdział dotyczący samorządów terytorialnych w wybranych krajach UE w książce *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*). Prowadzone badania i analizy, w tym wskazane jako pozytywne aspekty dorobku Habilitanta, nie wyczerpują problematyki badawczej i z pewnością pogłębienie badań przyniosłoby znacząco lepszy efekt.

- Brak pogłębionych analiz o charakterze porównawczym – które – choć zapowiadane w publikacjach, nie są realizowane. Szczególnie dotyczy to monografii *Bezpieczeństwo państwa a rozwój społeczno-gospodarczy. Aspekt regionalny i lokalny*. Habilitant wskazuje, iż zajmuje się tu analizą relacji pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a stanem bezpieczeństwa wewnętrznego. Zapowiadający się interesująco problem Habilitant wyczerpuje, prezentując dane dotyczące wybranych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestępczości. Nie koreluje samodzielnie tych danych, nie wskazuje na relacje między nimi, nie wyciąga wniosków z analizowanych informacji, a jedynie w wrywkowy sposób przedstawia wnioski innych autorów.
- Brak odniesień do koncepcji z zakresu nauk o polityce oraz ograniczone wykorzystywanie pojęć z tej dyscypliny. Przykładem może być choćby brak odniesień do koncepcji zarządzania publicznego przy analizie zarządzania publicznego na poziomie lokalnym. Habilitant opisuje wprawdzie praktyki wpisujące się m.in. w *New Public Management* lub *governance*, ale nie używa kluczowych pojęć z zakresu zarządzania publicznego ani nie odwołuje się do wskazanych koncepcji. W monografii *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach* Habilitant jedynie zaznacza kwestię partycypacji obywatelskiej. Szersza analiza tej kwestii z pewnością miałaby walor dla analizy politologicznej rozwoju lokalnego i zarządzania publicznego.
- Brak uwzględnienia problematyki strategicznego zarządzania rozwojem, co wydaje się tym bardziej zaskakujące, że w pracach Habilitanta znajdują się wątki dotyczące projektowania rozwoju lokalnego i regionalnego, a On sam w praktyce uczestniczył w pracach nad lokalnymi dokumentami strategicznymi. Dr Andrzej Łuczyszyn nie odwołuje się do unijnych, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, nie analizuje też procesu ich tworzenia i wdrażania w ramach realizacji polityki rozwoju lokalnego i regionalnego. Nie analizuje również prawnych regulacji dotyczących projektowania rozwoju lokalnego i regionalnego.
- Niedostatki metodologiczne wyszczególnione w dalszej części recenzji.
- Niedostatki w zakresie bazy literaturowej publikacji wykazane w dalszej części recenzji.
- Błędy oraz potknięcia merytoryczne obecne w publikacjach. Nie przesądzają one o meritum, jednak powinny być wyeliminowane przez Autora lub na etapie recenzji czy redakcji dzieł. Przykładami mogą być: definicja wskazująca, że polityka społeczna to

„rodzaj polityki, który ogranicza się do udzielania pomocy przez państwo” zawarta w monografii *Bezpieczeństwo państwa a rozwój społeczno-gospodarczy. Aspekt regionalny i lokalny* (s. 143), klasyfikacja podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo społeczne lokująca służby zatrudnienia i pomocy społecznej na poziomie wojewódzkim (s. 148) czy klasyfikacja państw (ustrojów państw) zamieszczona w tejże monografii (na s. 146-147). W pracy naukowej powinna być zachowana szczególna staranność i precyzja w stosowaniu terminów i pojęć. U Habilitanta zdecydowanie tego brakuje.

- Niedostatecznie uprawnione i niepoparte materiałem badawczym lub odwołaniami do literatury naukowej tezy, uogólnienia czy opinie własne Autora prezentowane w publikacjach. Uważam, że w pracach naukowych nie powinny mieć one miejsca. Przykładami mogą być opinie w monografii *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach* na tematy: młodzieży (s. 145), podziału środków finansowych i funkcjonowania władz lokalnych (s. 146), dochodów mieszkańców, życia na zasiłkach, pracy w tzw. szarej strefie (s. 206), a także opinie w monografii *Bezpieczeństwo państwa a rozwój społeczno-gospodarczy. Aspekt regionalny i lokalny* dotyczące: patologii społecznych i skutków ubóstwa (s. 119-120), patologicznych wymiarów konsumpcji (s. 133), patologii tworzenia szkół prywatnych (s. 141), funkcjonowania tzw. szarej strefy (s. 217-218), jak również czy tezy dotyczące lokalnych liderów i systemu władzy lokalnej obecne w artykułach: *Zagrożenia dla rozwoju lokalnego – elementy wybrane* (s. 243-244, 248) oraz *Niepewność w rozwoju lokalnym – wybrane elementy* (s. 131).
- Język prac prezentowanych jako osiągnięcie habilitacyjne, który nie zawsze jest komunikatywny i przejrzysty. Prace nie zostały poddane dobrej korekcie i redakcji, co z pewnością w części jest winą wydawnictw. Występuje w nich sporo błędów stylistycznych, gramatycznych i interpunkcyjnych, co czyni niektóre zdania trudnymi do zrozumienia, niedopracowany jest także materiał tabelaryczny i graficzny.

Oceniając osiągnięcie naukowe odpowiedzieć należy na najistotniejsze pytania decydujące o możliwości uznania go za podstawę nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Kluczowe pytanie dotyczy tego, czy dorobek Habilitanta ma charakter politologiczny. Trudność odpowiedzi na nie wynika z faktu, że analizowane przez dr. Andrzeja Łuczyszyna zagadnienia wchodzą w zakres gospodarki przestrzennej, zarządzania publicznego, polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, polityki społecznej i gospodarczej, geografii społeczno-ekonomicznej, geografii regionalnej, prawa i administracji, ekonomii i finansów, bezpieczeństwa publicznego czy socjologii. Prowadzone przez Niego badania są analizami z pogranicza dyscyplin, takich jak: nauki o polityce, nauki o polityce publicznej, socjologia, ekonomia, nauki o zarządzaniu, nauki o administracji oraz geografia (nazwy dyscyplin zgodnie z klasyfikacją stosowaną dla niniejszego postępowania zgodnie z 179 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1669)). Moim zdaniem dominującą wcale nie wydaje się tu być ekonomia – co wybrzmiewa w *Autoreferacie* Habilitanta – ale zagadnienia związane z szeroko rozumianą terytorialnością, a przede wszystkim gospodarką przestrzenną i zarządzaniem terytorialnym. Uważam, że cykl publikacji zdecydowanie jest interdyscyplinarny, można w nim też dostrzec rys politologiczny, ze względu na fakt, że w pewnym zakresie podjęte tu zostały problemy i analizy o politologicznym charakterze. Do najistotniejszych z nich zaliczam:

- Analizy dotyczące roli władz lokalnych, poddanych presji różnych czynników o charakterze wewnętrznym i zewnętrznym, w zarządzaniu rozwojem jednostek samorządu terytorialnego;
- Analizy decyzji i interesów władz publicznych różnych szczebli w kontekście rozwoju jednostek samorządu terytorialnego;
- Badania dotyczące wpływu władz publicznych różnych szczebli na zarządzanie rozwojem, w tym polityki UE w tym zakresie;
- Analizy narzędzi zarządzania rozwojem lokalnym, w tym szczególnie planowania strategicznego;
- Badania zarządzania publicznego na poziomie lokalnym, przy czym Habilitant nie stosuje co prawda takich kategorii modelowych i analitycznych opisujących te praktyki jak, np.: *governance*, *New Public Management* czy *sieciowość*, ale opisuje i analizuje te mechanizmy;
- Analizy z zakresu polityki społecznej w kontekście kształtowania bezpieczeństwa i realizacji bezpieczeństwa społecznego jako celu polityki społecznej.

Reasumując, uznaję, że dorobek Kandydata spełnia w minimalnym zakresie wymóg wpisywania się w dyscyplinę nauki o polityce, co stanowi podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w tej dyscyplinie. Jednocześnie zwracam uwagę na przedstawione już w recenzji wątpliwości co do autoidentyfikacji Habilitanta w tym zakresie.

Kolejny aspekt wymagający oceny to warsztat metodologiczny Habilitanta. W zaprezentowanych w ramach cyklu publikacjach prezentację metodologii realizowanych badań odnajduję w monografiach. W przypadku pozostałych opracowań aspekty metodologiczne bądź nie pojawiają się w ogóle, bądź w ograniczonym zakresie wskazania na cel badań i metody (w tekstach: *The impact of globalization on the local economic sector – selected aspects* oraz *Aspekty lokalne gospodarki opartej na wiedzy – wybrane zagadnienia*), cel badań (w opracowaniach: *Rozwój peryferii w warunkach metropolizacji przestrzeni i gospodarki opartej na wiedzy – wybrane elementy* oraz *Miasta jako miejsca kumulacji przestępczości*) lub cel i tezę (tekst: *Bezpieczeństwo wewnętrzne jako element bezpieczeństwa państwa i czynnik stabilizujący procesy rozwoju społeczno-gospodarczego – ujęcie regionalne i lokalne*). Nie oznacza to jednak, że analizom Habilitanta brak określonej problematyki badawczej, celu badawczego czy wykorzystania metod i technik badawczych. Po prostu o nich nie pisze, ale faktycznie wykorzystuje. Nie zawsze jednak przyjęta przez Habilitanta metodologia badawcza jest poprawna.

W monografii *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach* dr Andrzej Łuczyszyn wskazuje na problem badawczy, obszar badawczy, cel główny i cele szczegółowe, stawia hipotezę, określa horyzont czasowy badań oraz metody badawcze. Moje wątpliwości dotyczą tu relacji zachodzących między celem głównym i celami szczegółowymi, sformułowania hipotezy czy określenia horyzontu czasowego badań. Ostatnia kwestia wiąże się zresztą z problemem określenia horyzontu czasowego analiz prezentowanych w całym cyklu (określenia: „przełom XX i XXI wieku”, „u progu XXI wieku”, które nie zostały uszczegółowione). Wskazane przez Habilitanta metody (identyczne zresztą jak w przypadku książki *Bezpieczeństwo państwa a rozwój społeczno-gospodarczy. Aspekt regionalny i lokalny*) należą do metod stosowanych w naukach społecznych.

W drugiej monografii: *Bezpieczeństwo państwa a rozwój społeczno-gospodarczy. Aspekt regionalny i lokalny* Habilitant również wskazał na cel (przy czym postawić można pytanie czy celem monografii faktycznie jest „wskazanie na konieczność wzmacniania systemu

bezpieczeństwa państwa”, s. 11 – jeśli tak, to cel nie został zrealizowany), metody badawcze oraz jednocześnie na tezę („cechy fizyczne miejsca są czynnikiem generującym problem bezpieczeństwa państwa”, s. 10) i hipotezę („poziom bezpieczeństwa państwa jest wypadkową rozwoju społeczno-gospodarczego w różnych jego przekrojach”, s. 12). Zanegować należy prawidłowość takiego postępowania, jednocześnie wskazać też trzeba na sprzeczność tezy i hipotezy.

Podstawą prowadzonych analiz są w większości przypadków dane zastane: literatura przedmiotu, dane statystyczne, wyniki istniejących badań, akty prawne i dokumenty. Słabością analizowanego dorobku jest brak badań empirycznych. Co prawda np. w artykule *Aspekty lokalne gospodarki opartej na wiedzy – wybrane zagadnienia* Habilitant wskazuje, że posługuje się „metodą wywiadu” (s. 116), nie znajduję jednak w artykule odniesień do wyników własnych badań jakościowych przeprowadzonych z wykorzystaniem techniki wywiadu. Brak badań empirycznych tłumaczy pojawiające się w pracach sformułowania z zakresu politologii normatywnej, dotyczące np. racjonalności decyzyjnej władz lokalnych. W świetle praktyki inwestycyjnej wielu gmin, która rodzi nadmierne zadłużenie czy rozwój infrastruktury zbyt drogiej w utrzymaniu, należy zauważyć że Habilitant wykazuje w swoich pracach optymalny model realizacji polityki lokalnej, czyli taki, jaki powinien być realizowany zgodnie z zasadami gospodarności i racjonalności. Jednocześnie podkreślić należy, że szeroko wykorzystywane dane zastane stanowią dla Habilitanta podstawę do refleksji intelektualnych i dążenia do pogłębienie analiz nad danym zjawiskiem społecznym, jego uwarunkowaniami i sposobami rozwiązań (w ramach polityki lokalnej czy regionalnej).

Należy podkreślić, że przedłożone do recenzji teksty są w miarę możliwości obszerne (szczególnie monografie, przy artykułach uwzględnić należy często restrykcyjne wymogi wydawnicze, ograniczające objętość tekstu do połowy arkusza wydawniczego) i pewnym zakresie również analityczne. Nie mają więc wyłącznie charakteru przyczynkarskiego, aczkolwiek nie ma w nich przełomowych odkryć na miarę rewolucji w nauce. Habilitant dokonuje w nich kwerendy literatury przedmiotu, wykorzystuje też materiał empiryczny, który jest dość szeroko reprezentowany, jeśli chodzi o podjęte zagadnienia. Dr Andrzej Łuczyszyn powinien jednak znacznie szerzej odwoływać się do teorii stosowanych w badaniach nad polityką rozwoju lokalnego. Każdy z tekstów ma wstęp (choć jak już wskazałam nie zawsze zawiera lub poprawnie przedstawia kwestie metodologiczne) oraz zakończenie, w którym Habilitant podsumowuje wyniki swoich analiz.

Jednym z wymogów, świadczących o sposobie prowadzenia badań naukowych jest korzystanie ze źródeł – ich rozpoznanie i weryfikacja. Habilitant swoje analizy opiera o źródła naukowe, akty prawne, dokumenty urzędowe oraz dane statystyki publicznej czy generowane przez instytucje publiczne (np. Policję). W tym kontekście dobór źródeł nie budzi jakichkolwiek zastrzeżeń. Zwrócić uwagę należy jednak na dwie kwestie. Po pierwsze, dr Andrzej Łuczyszyn w małym zakresie sięga do literatury zagranicznej, bazuje głównie na literaturze krajowej. Po drugie, Habilitant rzadko sięga do dorobku uznanych politologów. Tłumaczyć to można faktem, że w tym obszarze badawczym trudno odnaleźć publikacje *stricto* politologiczne, a temat ten rzadko podejmują Autorzy wpisujący się w dyscyplinę nauki o polityce (przykładami mogą być jednak Aldona Wiktorska-Święcka czy Agnieszka Pawłowska). Autor w niedostatecznym zakresie wykorzystuje jednak literaturę politologiczną tam, gdzie jest to nie tylko możliwe, ale i zasadne, np. definiując politykę, politykę gospodarczą, politykę rozwoju lokalnego, analizując samorząd terytorialny czy wskazując na systemy wpływające na politykę lokalną itd. Dr Andrzej Łuczyszyn odwołuje się głównie do literatury ekonomicznej, najczęściej cytowanym w Jego publikacjach autorem jest reprezentujący nauki ekonomiczne Stanisław Korenik. Dodać jednak trzeba, że jego obszar badawczy obejmuje problematykę gospodarki przestrzennej i samorządu terytorialnego, co zgodne jest z problematyką podejmowaną przez Habilitanta.

Pewną słabością dorobku naukowego wskazanego jako osiągnięcie naukowe jest jego upowszechnienie. Obejmuje on dwie monografie naukowe wydane w wydawnictwie CeDeWu Sp. z o.o., rozdział w monografii wydanej przez Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania „Edukacja” oraz artykuły naukowe opublikowane w czasopismach z zakresu ekonomii i studiów regionalnych wydawanych przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Univerzita Jana Evangelisty Purkyne w Ústí nad Labem oraz Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu. Publikacje te docenia zdecydowanie bardziej środowisko ekonomistów niż politologów, a sam Habilitant nie jest rozpoznawalny w środowisku politologicznym.

Reasumując stwierdzam, że prace Habilitanta wnoszą, choć w niewielkim zakresie, wkład w rozwój wiedzy o charakterze interdyscyplinarnym, w tym w rozwój wiedzy w dyscyplinie nauki o polityce, mają też znaczenie aplikacyjne, ważne punktu widzenia badań stosowanych. W zakresie rozwoju wiedzy w dyscyplinie nauki o polityce prace Habilitanta poszerzają wiedzę w zakresie: znaczenia lokalnego poziomu władzy w radzeniu sobie z wyzwaniem i ryzykami rozwojowymi, generowanymi także na poziomie ponadnarodowym,

zarządzania publicznego na poziomie samorządowym, badań nad rozwojem lokalnych peryferyjnych ośrodków na obszarach metropolitalnych i relacjami centrum – peryferie oraz badań nad bezpieczeństwem jako istotnym czynnikiem rozwoju regionalnego i celem polityki regionalnej.

2. Ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Dr Andrzej Łuczyszyn posiada znaczący ilościowo dorobek naukowy, stąd większość jego publikacji nie została włączona do osiągnięcia naukowego. Pozostało poza nim ponad 70 publikacji naukowych, głównie artykułów w czasopismach naukowych. Były one opublikowane w latach 2008-2018.

Podkreślić należy, że tematyka tego pozostałego dorobku w dużym stopniu jest zbieżna z głównymi zainteresowaniami Habilitanta, zaprezentowanymi w cyklu publikacji powiązanych tematycznie. Na plan pierwszy wysuwa się problematyka związana z rozwojem lokalnym, który od czasu doktoratu jest głównym obszarem zainteresowań naukowych Habilitanta. W swoich pracach dr Andrzej Łuczyszyn analizuje różne aspekty rozwoju lokalnego, rozwój ośrodków peryferyjnych, rozwój miast czy relacje centrum – peryferie. Odnosi się w tym kontekście do przykładów z obszaru Dolnego Śląska. Podejmuje też kwestię rozwoju lokalnego w warunkach kryzysu i braku stabilności finansowej, nowych wyzwań w rozwoju lokalnym, niepewności w rozwoju i zagrożeń dla rozwoju lokalnego. Publikacji z tego obszaru Habilitant faktycznie ma bardzo dużo, jednak podkreślić należy, że pewne wątki systematycznie powtarzają się w publikacjach.

Mimo wszystko Habilitant nie ogranicza się ściśle do wskazanej problematyki. W Jego publikacjach można bowiem znaleźć wątki dotyczące następujących obszarów:

- Polityki integracji europejskiej, szczególnie w kontekście kryzysu gospodarczego i niestabilności finansowej;
- Wykorzystywania środków z funduszy europejskich przez podmioty sektora publicznego w Polsce;
- Polityki w zakresie włączania sektora prywatnego w realizację zadań publicznych poprzez partnerstwa publiczno-prywatne;
- Polityki budżetowej – w zakresie prowadzenia polityki budżetowej na szczeblu centralnym i w jednostkach samorządu terytorialnego, sytuacji finansowej

samorządów, prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego i finansowania inwestycji;

- Polityki innowacyjnej – w aspekcie wzrostu znaczenia innowacyjności w rozwoju lokalnym, dyfuzji innowacji czy kształtowania przestrzeni innowacyjnych;
- Polityki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego – zapewniania bezpieczeństwa wewnętrznego w warunkach globalizacji, zapewniania bezpieczeństwa w miastach;
- Polityki społecznej – w odniesieniu do ekonomiki zdrowia czy kwestii nierówności społecznych i rozwarstwienia społecznego.

Dokonując podsumowującej oceny dodatkowego dorobku publikacyjnego dr. Andrzeja Łuczyszyna stwierdzam, że:

- Wzbogaca on dorobek wskazany jako osiągnięcie naukowe o nowe aspekty;
- Świadczy o Jego szerokich zainteresowaniach wieloma aktualnymi problemami gospodarczymi i społecznymi stawiającymi nowe zadania przed sektorem publicznym, głównie jednostkami samorządu terytorialnego;
- Dorobek ten powstał w wyniku analizy szerokiej bazy źródłowej, jednak Habilitant odnosi się głównie do publikacji naukowych z zakresu ekonomii;
- Mieści się szeroko rozumianym obszarze nauk społecznych oraz – w pewnym zakresie – w dyscyplinie nauki o polityce.

3. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych zgodnie z kryteriami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

W ocenie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta odnieść należy się również do kryteriów wskazanych w § 3. oraz § 4. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. z 2011 r., nr 196, poz. 1165). Pod kątem tych kryteriów przeanalizowany został cały dorobek naukowo-badawczy Habilitanta, a więc zarówno publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego, jak i ulokowane poza nim.

Autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH)

Habilitant nie posiada publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH).

Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH)

Dr Andrzej Łuczyszyn ma w swoim dorobku naukowym po uzyskaniu stopnia naukowego doktora ponad osiemdziesiąt publikacji, w tym dwie monografie w języku polskim oraz znaczącą liczbę kilkudziesięciu artykułów naukowych w czasopismach naukowych w języku polskim i angielskim. Jest to znacząca liczba i w kontekście ilościowym nie sposób mieć do tego dorobku jakiegokolwiek zastrzeżeń.

Podkreślić należy, że Habilitant publikuje głównie w czasopismach naukowych, co uznać należy za zdecydowanie pozytywny aspekt w lokowaniu dorobku naukowego. Dodać jednocześnie należy, że znaczna część dorobku habilitanta opublikowana została w „Zeszytach Naukowych Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu”, „Zeszytach Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu” oraz „Pracach Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”. „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” są pismem znanym w kręgu specjalistów z zakresu nauk społecznych i aktualnie za publikację w nich przyznawanych jest dziesięć punktów. Za publikację w „Zeszytach Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu” otrzymuje się z kolei osiem punktów. Habilitant wskazał „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu” jako czasopismo punktowane, jednak ja nie odnajduję tego czasopisma na liście czasopism punktowanych. Nie pomniejszam rangi tych ośrodków czy publikacji, gdyż są to z pewnością wartościowe publikacje, jednak głównie z obszaru ekonomii. Brakuje w tym dorobku publikacji w renomowanych pismach z zakresu nauk o polityce, jak choćby „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, „Przegląd Politologiczny”, „Studia Politologiczne”, Kwartalnik Naukowy OAP UW „e-Politikon” czy „Wrocławskie Studia Politologiczne”.

łącznie (artykuły w cyklu i poza nim) Habilitant opublikował dwadzieścia prac w języku angielskim, przy czym są to głównie artykuły wydane w polskich, a także czeskich czasopismach naukowych. Mankamentem dorobku jest więc ograniczone umiędzynarodowienie oraz – w perspektywie wkładu w dyscyplinę nauki o polityce – ograniczenie publikacji do czasopism i monografii z zakresu ekonomii.

Autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych

Habilitant jest autorem rozdziałów w monografiach, opracowań zbiorowych w języku polskim i angielskim, przy czym – co uznać należy niewątpliwie za zaletę – stanowią one jedynie uzupełniającą formę prezentacji dorobku naukowo-badawczego dr. Andrzeja Łuczyszyna. Jest również autorem skryptu dla studentów, co jest ważnym aspektem pracy dydaktycznej.

Sumaryczny impact factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania

Sumaryczny impact factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania dla publikacji dr. Andrzeja Łuczyszyna wynosi 0.

Liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Liczba cytowań publikacji Habilitanta według bazy Web of Science wynosi 0. Liczba cytowań publikacji Habilitanta według bazy Google Scholar wynosi 28. Główną cytowaną publikacją dr. Andrzeja Łuczyszyna jest monografia *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*, cytowana 20 razy. Ta publikacja jest więc głównym, rozpoznawalnym dziełem Habilitanta. Oczywiście pamiętać należy, że pojawienie się publikacji cytujących dany tekst wymaga czasu, tym może być spowodowany brak cytowań drugiej monografii. Baza Google Scholar zawiera tylko 39 publikacji Habilitanta, stąd dane dotyczące cytowań mogą nie być pełne. Niemniej jednak Habilitant jest zdecydowanie bardziej rozpoznawalny przez autorów publikujących prace z zakresu ekonomii niż nauk o polityce.

Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science wynosi 0.
Indeks Hirscha opublikowanych publikacji Habilitanta według bazy Google Scholar wynosi 2.

Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitant nie wykazał kierowania międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi, nie wykazał również udziału w krajowych lub międzynarodowych projektach badawczych. Stanowi to z pewnością mankament, jeśli chodzi o osiągnięcia naukowo-badawcze.

Międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną

Dr Andrzej Łuczyszyn uzyskał nagrodę Rektora Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu za największą liczbę publikacji afiliowanych przy WSZiF i reprezentowanie WSZiF na konferencjach naukowych w roku akademickim 2009/2010. Uzyskał również nagrodę Rektora za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej w latach 2007-2008.

Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Habilitant był bardzo aktywny w zakresie wygłaszania referatów na międzynarodowych i krajowych konferencjach tematycznych oraz seminariach. Łącznie wygłosił 77 referatów, głównie na krajowych i międzynarodowych konferencjach organizowanych przez wrocławskie uczelnie wyższe – Wyższą Szkołę Zarządzania i Finansów, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu (wcześniej Akademię Ekonomiczną we Wrocławiu), Uniwersytet Wrocławski. Wygłaszał również referaty o charakterze naukowym i popularnonaukowym na tematycznych konferencjach organizowanych przez jednostki Policji oraz w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich. Habilitant prezentował referaty na konferencjach głównie w Polsce, ale także za granicą. Systematycznie brał udział w wydarzeniach naukowych organizowanych przez Univerzita Jana Evangelisty Purkyne w Ústí nad Labem, uczestniczył w konferencjach m.in. w USA, w Niemczech, w Czechach, na Słowacji, czy w Rumunii. Ta aktywność konferencyjna jest warta podkreślenia, przekłada się też na rozpoznawalność kandydata w środowisku zajmującym się problematyką rozwoju lokalnego i regionalnego, głównie z perspektywy ekonomicznej.

IV. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz osiągnięć w zakresie współpracy międzynarodowej

Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz osiągnięć w zakresie współpracy międzynarodowej przeprowadzona została zgodnie z kryteriami zawartymi w § 5. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. z 2011 r., nr 196, poz. 1165).

Uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych

Habilitant posiada znaczące osiągnięcia w zakresie uczestnictwa w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych. Brał udział w wielu projektach realizowanych w ramach programów europejskich i finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach swojej pracy w Policji. Projekty te dotyczyły zarówno inwestycji infrastrukturalnych, inwestycji w wyposażenie, jak i działań społecznych, głównie w zakresie poprawy bezpieczeństwa i zwiększania skuteczności działań Policji. Wśród realizowanych projektów znalazły się też działania o charakterze transgranicznym (z Niemcami i Czechami) oraz projekty szkoleniowe (Leonardo da Vinci). Habilitant współpracował również z zagranicznymi jednostkami Policji w realizacji projektów szkoleniowych. Ten obszar działalności Habilitanta należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.

Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji

Podkreślić należy duże zaangażowanie Habilitanta w udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych i popularnonaukowych. Habilitant wskazał na udział w 86 konferencjach lub seminariach oraz na wygłoszenie 77 referatów. Głównie więc jego udział w konferencjach był aktywny i wiązał się z wygłaszaniem referatów. Dodatkowo brał udział w tych wydarzeniach z głosem w dyskusjach.

Habilitant przewodniczył sesjom na konferencjach naukowych, w tym na trzech konferencjach międzynarodowych i licznych konferencjach krajowych. Dodatkowo prowadził kilkanaście paneli naukowych dyskusyjnych dotyczących miejsca bezpieczeństwa w rozwoju lokalnym. Brał udział w różnorodnych spotkaniach, debatach, naradach i konsultacjach społecznych.

Dr Andrzej Łuczyszyn czynnie angażował się również w organizację kilkunastu międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych. Był odpowiedzialny za organizację konferencji naukowych w Katedrze Gospodarki Przestrzennej i Administracji Samorządowej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz w Wyższej Szkole Zarządzania i Finansów we Wrocławiu. Organizował także konferencje w ramach Komendy Powiatowej Policji w Miliczu, Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu oraz Szkoły Policji w Szczytnie. Realizował wiele takich wydarzeń w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Otrzymane nagrody i wyróżnienia

Habilitant był wielokrotnie wyróżniany i odznaczany zarówno w pracy naukowo-dydaktycznej, jak też, a nawet szczególnie, za pracę na rzecz bezpieczeństwa, w tym w Policji. Podczas pracy w Wyższej Szkole Zarządzania i Finansów był nagrodzony za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, za największą liczbę publikacji oraz był laureatem studenckiego plebiscytu na najlepszego wykładowcę. W pracy na rzecz bezpieczeństwa odznaczony został m.in. brązowym krzyżem zasługi, złotym medalem „zasłużony policjant” czy srebrnym medalem za długoletnią służbę. Wyszczególnione przez Habilitanta odznaczenia świadczą o dużym uznaniu dla jego pracy na rzecz bezpieczeństwa, w tym w strukturach Policji.

Udział w konsorcjach i sieciach badawczych

Habilitant nie uczestniczył w konsorcjach naukowych i naukowych sieciach badawczych.

Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami

Dr Andrzej Łuczyszyn nie kierował projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych oraz we współpracy z przedsiębiorcami, podkreślić jednak należy, że angażował się w realizację wielu projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach działalności Policji. Dodać trzeba, że projekty te były także realizowane we współpracy z zagranicznymi jednostkami Policji.

Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

Dr Andrzej Łuczyszyn był członkiem komitetu naukowego dla czterech numerów „Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu” oraz redaktorem dla dziesięciu numerów „Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu”.

Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Habilitant od 2006 roku jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji IPA. Jest również członkiem Rady Biznesu dla kierunków Prawo i Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu. Habilitant nie wykazał członkostwa w organizacjach o charakterze *stricte* naukowym.

Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki

Habilitant w swojej pracy naukowo-dydaktycznej prowadził zajęcia ze studentami w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów w Wyższej Szkole Zarządzania i Finansów we Wrocławiu, Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu oraz Wyższej Szkole Zarządzania „Edukacja”. Był również wykładowcą na studiach podyplomowych „Zarządzanie jakością w ochronie zdrowia” na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Dr Andrzej Łuczyszyn prowadził także szkolenia i warsztaty. Uzyskiwał wysokie oceny w ankietach oceniających zajęcia oraz od komisji hospitacyjnych. Zajęcia Habilitanta są też chętnie wybierane przez studentów jako zajęcia opcyjnie.

Habilitant prowadzi zajęcia mieszczące się w obszarze nauk społecznych, głównie z dziedziny nauk ekonomicznych, ale również z zakresu nauk o polityce oraz nauk o bezpieczeństwie. Do prowadzonych przez Habilitanta przedmiotów, mieszczących się w zakresie dyscypliny nauki o polityce należą m.in. następujące przedmioty: zarządzanie gospodarką lokalną, planowanie finansowe samorządów i podatki lokalne, polityka Polski i UE w obszarze spraw wewnętrznych i administracji, bezpieczeństwo społeczne, współczesne problemy społeczno-gospodarcze, systemy instytucjonalne bezpieczeństwa wewnętrznego.

Dr Andrzej Łuczyszyn jest autorem skryptu dla studentów *Wybrane elementy finansów*, który wydany został w 2011 roku przez Wyższą szkołę Zarządzania i Finansów we Wrocławiu. Jest również autorem e-serwisów i manuali: *Zwalczanie przestępczości zorganizowanej*

i terroryzmu, Wywiad i kontrwywiad, Bezpieczeństwo w komunikacji powszechnej i transporcie.

Habilitant angażuje się również w projektowanie procesu kształcenia na kierunkach Prawo i Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Bankowej jako członek Rady Biznesu.

Opieka naukowa nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji

Habilitant – jak zadeklarował – był promotorem oraz recenzentem kilkudziesięciu pracy licencjackich i magisterskich. Ma więc duże doświadczenie w zakresie pracy ze studentami nad przygotowaniem prac licencjackich lub magisterskich oraz w zakresie oceny tych prac.

Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich

Dr Andrzej Łuczyszyn nie sprawował opieki naukowej nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego. Zwrócić należy jednak uwagę na ograniczone możliwości realizacji tego zadania na uczelniach wyższych.

Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

Habilitant odbył kurs menadżerski w University of New Haven w USA w 2011 roku. Brał udział w wyjazdach studyjnych na Uniwersytecie Jana Ewangelisty Purkyne w Ústí nad Labem realizowanych przez Katedrę Gospodarki Przestrzennej i Administracji Samorządowej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Odbył także wiele wyjazdów o charakterze studyjnym w ramach pracy w Policji oraz w ramach realizacji projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców

Habilitant angażował się we współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego, w tym w przygotowywanie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego, takich jak: lokalne programy rewitalizacji, strategie rozwoju czy strategie innowacji. Dr Andrzej Łuczyszyn jest współautorem *Strategii innowacji powiatu milickiego*.

Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

Dr Andrzej Łuczyszyn był konsultantem projektu badawczego *Badanie partnerstw publiczno-prywatnych jako instrumentów do realizacji projektu infrastrukturalnego na*

obszarze granicznym Saksonii i Polski (PPPSAXPOL) realizowanego przez TU Bergakademie Freiberg w Niemczech i Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

Habilitant pełnił funkcję eksperta przy opracowywaniu *Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego* oraz w projekcie badawczym dotyczącym *Diagnozy detalicznych placówek handlowych we Wrocławiu*. Od 2012 roku pełni funkcję członka zespołu ds. decentralizacji budżetu Policji, a od 2017 roku jest uczestnikiem i nadzorującym *Program modernizacji Policji i Straży Granicznej na lata 2017-2020*.

Dr Andrzej Łuczyszyn był także zaangażowany we współpracę z jednostkami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, głównie jako ekspert w zakresie opracowywania dokumentów strategicznych i wytycznych związanych z dystrybucją funduszy europejskich na terenie województwa dolnośląskiego. Pełnił także funkcję eksperta dla Wydziału Certyfikacji i Funduszy Europejskich Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie rozliczania i kontroli projektów współfinansowanych ze środków UE.

Habilitant współpracował również z samorządami lokalnymi w zakresie realizacji projektów w ramach lokalnych programów rewitalizacji oraz partnerstw w realizacji projektów współfinansowanych z funduszy UE.

W ramach swojej pracy zawodowej dr Andrzej Łuczyszyn brał udział w wielu komisjach konkursowych w postępowaniach kwalifikacyjnych.

Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych

Habilitant był recenzentem publikacji *Finansowe aspekty działalności i funkcjonowania jednostek sektora publicznego w Polsce – nr 23 Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu*.

Osiągnięcia organizacyjne

Podkreślić należy również osiągnięcia o charakterze organizacyjnym oraz pracę na stanowiskach kierowniczych wykonywaną przez dr. Andrzeja Łuczyszyna.

Habilitant w latach 2002-2006 pełnił funkcję dziekana Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu. Miał więc wpływ na organizację prac Wydziału oraz jego politykę naukowo-badawczą i dydaktyczną. Był także przedstawicielem adiunktów w Radzie Wydziału Finansów i Bankowości. Habilitant pełnił funkcję Zastępcy

Komendanta Szkoły Policji w Katowicach, więc również tam realizował działania z zakresu organizacji działań dydaktycznych.

Dr Andrzej Łuczyszyn od wielu lat zajmuje kierownicze stanowiska w Policji. Był Zastępcą Komendanta Komisariatu Policji w Żmigrodzie oraz Trzebnicy, kierował Komisariatem Policji w Miliczu, był Zastępcą Komendanta Szkoły Policji w Katowicach, a aktualnie pełni funkcję Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu. Powierzenie dr. Andrzejowi Łuczyszynowi wysokich stanowisk kierowniczych w szkolnictwie wyższym i Policji świadczy o wysokich kompetencjach i umiejętnościach menadżerskich Habilitanta.

V. **Opinia końcowa**

Całościowa opinia, obejmująca ocenę osiągnięcia naukowego, pozostałego dorobku naukowo-badawczego oraz osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzatorskich i osiągnięć w zakresie współpracy międzynarodowej dr. Andrzeja Łuczyszyna jest wstępnie pozytywna, chociaż niepozbawiona wielu istotnych zastrzeżeń, którym dałam wyraz w recenzji.

Kluczowe zastrzeżenie dotyczy precyzyjnego określenia dyscypliny, w jakiej Habilitant wnosi o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego. Polskie ustawodawstwo nie pozwala bowiem na przeprowadzenie postępowania jednocześnie w kilku dyscyplinach, na które wskazuje Habilitant w *Autoreferacie*. Pomimo interdyscyplinarności dorobku, wybrana przez dr. Andrzeja Łuczyszyna dyscyplina powinna być wiodącą w odniesieniu do prowadzonych przez Niego badań, a Habilitant powinien być świadomy wkładu, jaki wnosi w jej rozwój.

Oceniając osiągnięcie naukowe i pozostały dorobek naukowo-badawczy Habilitanta uważam, iż dr Andrzej Łuczyszyn posiada wyraźnie ukształtowany profil swoich zainteresowań naukowych i wykazuje rozwój naukowy po uzyskaniu stopnia doktora. Jego prace mają w dużej mierze charakter deskryptywny, jednak można uznać, że w pewnym zakresie wzbogacają wiedzę z zakresu polityki rozwoju lokalnego i regionalnego oraz zarządzania publicznego na poziomie lokalnym i tym samym wnoszą wkład w rozwój nauk o polityce.

W obszarze dydaktyki, działalności organizacyjnej, popularyzatorskiej oraz współpracy międzynarodowej dr Andrzej Łuczyszyn spełnia stawiane pracownikom naukowo-dydaktycznym wymogi. Słabszym aspektem jest umiędzynarodowienie dorobku Habilitanta czy brak udziału w projektach badawczych, dr Andrzej Łuczyszyn wyróżnia się jednak na polu

dydaktycznym, organizacyjnym oraz współpracy z sektorem publicznym, w tym w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków europejskich. Podkreślić należy, że od wielu lat łączy on pracę w szkolnictwie wyższym oraz Policji, co pozwala na uzyskanie efektu synergii działań w tych obszarach.

Stwierdzam, że Habilitant spełnia większość wymogów, określonych w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789, tekst ujednolicony ze zm.), jednocześnie wnoszę o zaproszenie Habilitanta na rozmowę z komisją habilitacyjną zgodnie z art. 18a ust. 10 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789, tekst ujednolicony ze zm.). Uważam, że dopiero wynik tej rozmowy może być podstawą do postawienia jednoznacznie rozstrzygającej konkluzji.

dr hab. Dorota Moroń